

ТЕХНОНІМ У ФРАЗЕОЛОГІЧНІЙ СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Словниковий склад будь-якої мови багатий не тільки на базові поняття, але й на образні звороти, так звані фразеологізми або ідіоми. В цій роботі буде приділена увага технічному аспекту фразеологічного складу мови, а саме фразеологічним одиницям з компонентом-технонімом. Вивчення фразеологічної групи з компонентом-технонімом в англійській та українській мовах, тісно пов'язано із дослідженням інших груп фразеологізмів, що в цілому сприяє відтворюванню цілісної мовної картини світу. Такий підхід відповідає сучасному розвитку лінгвістичної науки.

Термін «технонім» можна зустріти в деяких сучасних наукових роботах, наприклад, А. А. Коханської. [2], В. В. Єлькина та А. В. Ровенської [1] та інших, однак в них це поняття не розкривається в межах фразеологічного фонду мови, а лише згадується як те, що існує всередині ономазіології. Фразеологізмом з компонентом-технонімом будемо вважати такий усталений зворот, де означене містить результат або засіб інженерно-виробничого спрямування у вигляді абіотичної матерії антропогенного або натурогенного характеру. Слід також пам'ятати, що будь-яка фразеологічна одиниця – це єдність двох аспектів: плану змісту й плану вираження. План вираження складає лексичне підґрунтя фразеологізмів, а план змісту – семантичне. Проаналізуємо фразеологізм *wooden horse* – *дерев'яний кінь (шибениця)*. Зворот є поєднанням компонентів, де головним є антропогенне *дерев'яний* – те, що зроблено з дерева. Даний фразеологізм відноситься до тематичної групи «інструменти і матеріали», оскільки стрижневий компонент є матеріалом.

Лексичне підґрунтя технонімів у складі фразеологізму представлено тим компонентом, який формує технічний образ сталої конструкції. Воно може бути представлене такими тематичними групами: механізми і споруди, інструменти та матеріали.

Фразеологізми з компонентом-технонімом тематичної групи «інструменти і матеріали» – це такі стійкі звороти, де шуканий компонент, що семантично ключовий в образі, називає підсобні конструкти, які використовуються як технічна підтримка в створенні об'єкта. Такий тип компонента-техноніма називає знаряддя виробничої праці і речовини для виготовлення продукції. Наприклад, *on the anvil* (на ковадлі) – *бути в роботі*,

готуватися [3, с. 45]; *be left in a basket* (бути залишеним в кошику) – бути обдуреним [3, с. 67].

Фразеологізми з компонентом-технонімом тематичної групи «механізми і споруди» – це такі стійкі звороти, де семантично ключовий в образі компонент називає утилітарно-споживчі речі, в яких безпосередньо проглядається їх автономне механічне функціонування. Наприклад: *to cast a bait* – *закинути вудочку (довідатися щось заздалегідь)*.

Семантичне підґрунтя вбачаємо в тому, що десемантизоване слово-технонім, формуючи образ з іншими компонентами, вирішальним чином бере участь і в формуванні сукупного значення звороту. Тому даний тип систематизації будується з опорою на зареєстроване словниками значення фразеологізму. Отже, семантичне підґрунтя фразеологізмів з компонентом-технонімом може бути представлено такими проявами матерії, як: вид і застосування матерії, поведінка і стан матерії.

Фразеологізми з компонентом-технонімом тематичної групи «вид і застосування матерії» – це такі фразеологізми-техноніми, де означене містить інформацію про предметно-понятійні властивості і пізнавально-практичну цінність матерії: *black gold* (чорне золото) – *нафта* [3, с. 324]; *black box* (чорна коробка) – *чорний ящик* [3, с. 103].

Фразеологізми з компонентом-технонімом тематичної групи «поведінка і стан матерії» – це такі фразеологізми-техноніми, де означене містить інформацію про соціально-ділові і емоційно-фізичні прояви, а також процесуальні властивості матерії: *cut smb's comb* (обрізати чийсь гребінець) – *принизити когось* [3, с. 164]; *be at daggers drawn* (бути з витягненими кинджалами) – *бути в стані війни* [3, с. 194].

Таким чином, спираючись на проведене дослідження, можемо стверджувати, що фразеологізми з компонентом-технонімом можна класифікувати за лексичним або семантичним підґрунтям, кожне з яких має дві тематичні категорії, а саме: механізми і споруди, інструменти та матеріали, вид і застосування матерії, поведінка і стан матерії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Елькин, В. В. К проблеме формулирования принципов классификации прагматимов [Текст] / В. В. Елькин, А. В. Ровенская // ПГЛУ. – Пятигорск, 2015. – 167 с.
2. Коханская, А. А. Становление денотативно-номинативной классификации гидронимов в украинской ономастике [Текст] / А. А. Коханская // Балтийский гуманитарный журнал, 2013. – №4 (5). – С. 24.
3. Кунин, А. В. Англо-русский фразеологический словарь [Текст] / А. В. Кунин. – М.: Русский язык, 1984. – 942 с.